

JOAN F. MIRA

“El profeta escriu cada setmana un article, a la premsa israeliana, per enviar Sharon a l’infern. Però, per alguna raó, Sharon no se’n va a l’infern. ‘Vés-te’n al diable, Sharon’, escriu, ‘però de la mà d’Arafat, caminant tots dos cap al sol ponent, com en un mal film de Hollywood.’”

El profeta Oz

El profeta Oz, explica ell mateix, va nèixer a Jerusalem l’any 1939, quan es decidia el destí de milions de jueus i ells no ho sabien. Va nèixer quan la terra d’Israel estava sota una administració britànica relativament benigna, però els jueus volien formar el seu propi estat lliure, i les primeres paraules que l’infant Amos Oz aprengué en una llengua estrangera van ser “*British, go home!*”, que és una bona ironia: era aquella primera intifada jueva, quan els xiquets israelians, no els palestins, llançaven pedres contra les patrulles i els tancs ocupants i fugien corrent. Certament, no hi havia ningú que els ensenyara a ser víctimes, i no sé si els britànics disparaven contra els jueus amb tanta duresa com ara els jueus contra els àrabs. Ara Amos Oz, gran novel·lista, publica un llibre que es diu *Ajudeu-nos a divorciar-nos!*, és a dir ajudeu-nos a posar en pràctica allò que el 70% dels israelians i dels palestins creuen que ha d’arribar algun dia: la separació, l’existència de dos estats veïns. Fa vint anys o deu anys, no ho sabien, ara ja ho saben: saben que la separació, com una intervenció quirúrgica, és dolorosa però necessària. El pacient, afirma Amos Oz, no és feliç amb aquesta perspectiva, però hi està preparat: són els metges els covards. Ignora, diu, quin govern practicarà la intervenció, però pot fer una predicció encara que destesta fer-ne, perquè a Israel tothom es considera profeta, la competència és enorme en el negoci de les prediccions: la profecia és que els cirurgians que faran l’operació ja existeixen, a Israel i a Palestina. Ells potser no ho saben, i no coneixem els seus noms, però ja han posat mans a l’obra. I Europa els ha d’ajudar, als uns i als altres, afirma, però sense voler donar lliçons: no són ningú per donar lliçons de moral, els europeus, i menys als fills i als nets dels qui expulsaren amb insults. Els anys trenta, els deien “*sales juifs, a Palestina!*” (quan no els enviaven als camps d’extermini), i ara els diuen “*sales juifs, fora de Palestina!*”. Europa no pot donar lliçons, però pot intervingre, acompanyar, assegurar, i sobretot no deixar que siguin només els Estats Units el referent de qualsevol acord possible. No podem fer la pau nosaltres sols, recorda el profeta Amos Oz, per això us dic que ens ajudeu en el divorci. El profeta escriu cada setmana un article, a la premsa israeliana, per enviar Sharon a l’infern. Però, per alguna raó, Sharon no se’n va a l’infern. “Vés-te’n al diable, Sharon”, escriu, “però de la mà d’Arafat, caminant tots dos cap al sol ponent, com en un mal film de Hollywood.”

I algunes coses més, diu el profeta Amos Oz: que no té cap chauvinisme territorial, però sí un chauvinisme lingüístic. Pensa que l’hebreu és el més bell instrument de música del món i que no solament té un futur, sinó un futur espectacular. Ara mateix, la gent que parla hebreu és més nombrosa que la que parla danès o noruec. I diu que ens sorprendrà potser si afirma que les persones que parlen hebreu avui dia són més que les persones que parlaven anglès en temps de Shakespeare. Jo, que no són profeta, puc dir també que el català és el més bell instrument musical, i que avui parlen català més persones que anglès en temps de Shakespeare. I tanmateix, no gosaria predir que aquesta llengua nostra té un futur espectacular. Potser sí, potser no. Hi ha una altra profecia: que la feblesa del terrorisme és que actua com l’heroïna, que cal mantenir o augmentar les dosis per mantenir l’efecte. Els israelians han après a viure amb el terror (i els palestins, dic jo, han après a viure amb la repressió violenta?), com pareix que comencen a aprendre també als altres països (al nostre ja en sabíem), i així el somni dels terroristes, que és paraitzar el món, és un somni impossible. Com si diguéssim que l’hàbit, paradoxalment, és el millor antídote. I la millor garantia d’una victòria final sobre el terror. Llavors, algun dia, la pau serà possible, a l’antiga terra santa i a les terres no tan santes o no tan antigues. El Déu de la Meca i del Sinaí envia els profetes al món perquè els escoltem, altrament anirem tots a la perdició.